VafabMiljö

Avfallsföreskrifter

Gäller i kommunerna Arboga, Enköping, Fagersta, Hallstahammar, Heby*, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg Surahammar och Västerås.

Gäller från och med **1 april 2026** i kommunerna: **Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Surahammar och Västerås.**

Gäller från och med **1 april 2026 i Heby** kommun.

*Heby kommun har inte överlämnat ansvaret för avfall från enskilda avloppsanläggningar till Vafabmiljö kommunalförbund. Alla ärenden som berör avfall från enskilda avlopp regleras i ”Föreskrifter gällande slamtömning av enskilda avlopp (Heby FS 2025:01)”. I övrigt stämmer Heby kommuns avfallsföreskrifter överens med dessa föreskrifter.

Gäller från och med **1 maj 2026** i **Enköping** kommun.

Gäller från och med **1 juni 2026** i **Skinnskatteberg** kommun.

Innehåll

1 Inledning 6

Ikraftträdande 6

2 Inledande bestämmelser 6

Bemyndigande 6

Definitioner 7

Ansvar för avfallshantering, tillsyn och information 9

Betalning och information 9

3 Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar 10

Sortering av avfall 10

Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar 10

Emballering av avfall under kommunalt ansvar 11

4 Behållare och annan utrustning 11

Anskaffande och ägande 11

Anläggning och utformning vid nyanläggning 11

Rengöring och skötsel 12

5 Hämtningsförhållanden 13

Åtgärder i samband med hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck 13

Åtgärder i samband med hämtning av avfall från anläggningar 13

Hämtnings- och transportvägar 14

Hämtningsområde, hämtningsförhållande och hämtningsintervall 15

Åtgärder om föreskrift inte följs 17

6 Avvikelser från ordinarie hämtning 17

7 Avfall från verksamheter 18

Uppgiftsskyldighet 19

8 Undantagsregler....19
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden....19
Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar 20
Förlängt hämtningsintervall....21
Småhus delat kärl, gemensam sophämtning....21
Gemensam hämtningsplats för flera små- eller flerbostadshus med enskild fakturering....22
Uppehåll i hämtning....22
Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen....23
Återkallande av dispens och undantag....23
Anmälan avseende insamling av förpackningsavfall för samlokaliserade verksamheter....24
Bilaga 1 – Tillsynsansvar....25
Bilaga 2 – Sortering, emballering och avlämning av avfall....26
Asbest 26
Batterier....26
Bilar och däck....26
Bygg- och rivningsavfall....26
Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt....27
Elavfall 27
Farligt avfall....28
Fett 28
Fyrverkerier och ammunition....28
Före detta livsmedel....28
Förpackningsavfall och returpapper....28
Grovavfall....29

Invasiva växter 30

Latrin 30

Läkemedelsrester 30

Matavfall 30

Restavfall 30

Stickande och skärande avfall 30

Textilavfall 31

Trädgårds- och parkavfall 31

Bilaga 3 – Ansökan och anmälan om undantag från avfallsföreskrifterna 32

Bilaga 4 – Ordlista 33

Bilaga 5 – Eldningsbegränsningar för trädgårds- och parkavfall 36

1 Inledning

Renhållningsordningen är de dokument som styr den del av kommunalförbundets verksamhet som regleras i miljöbalkens 15 kapitel. Renhållningsordningen för Vafabmiljö kommunalförbunds medlemskommuner består av en avfallsplan samt avfallsföreskrifter. Avfallsföreskrifterna styr även avfallshanteringen hos fastighetsägare och medborgare i medlemskommunerna. Här kan fastighetsägare och verksamhetsutövare se vilka skyldigheter och vilket ansvar olika aktörer har.

Föreskrifterna är ett verktyg för att styra hanteringen av avfall under kommunalt ansvar, en rättslig grund för att ta ut renhållningsavgift samt en rättslig grund i det dagliga arbetet och vid tvister.

I Vafabmiljö kommunalförbunds uppdrag ingår att samla in och behandla avfall under kommunalt ansvar. Detta ansvar omfattar även hantering av exempelvis abonnemang, fakturering. Eftersom förbundets ansvar inte omfattar tillsynsansvar enligt miljöbalken måste de avfallsfrågor som rör miljöbedömningar hanteras av respektive kommuns tillsynsmyndighet.

Dessa föreskrifter ska revideras vid behov. Ändringar i föreskrifterna ska ställas ut för allmänhetens granskning om de inte är av sådan begränsad omfattning att de inte behöver ställas ut, exempelvis om de berör ett mindre antal fastighetsägare eller annars är liten, enligt 15 kap. 44 § miljöbalken. Gällande version av renhållningsordningen finns på Vafabmiljös kommunalförbunds webbplats, vafabmiljo.se. Renhållningsordningen kan även beställas hos Vafabmiljö.

Heby kommun har inte lämnat över ansvaret för avfall från enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare till Vafabmiljö kommunalförbund. I alla övriga frågor så är Heby kommuns avfallsföreskrifter likalydande med dessa föreskrifter.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft 2026-04-01 i kommunerna Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Heby, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Surahammar och Västerås. I Enköping träder de i kraft 2026-05-01 och i Skinnskatteberg träder de i kraft 2026-06-01. Observera att de delar som gäller avfall från enskilda avloppsanläggningar finns i separata föreskrifter i Heby. I samband med ikraftträdandet upphör respektive medlemskommuns tidigare avfallsföreskrifter att gälla.

2 Inledande bestämmelser

Bemyndigande

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 9 kap. 1–2 §§ avfallsförordningen (2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa avfallsföreskrifter i

Arboga, Enköping, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar och Västerås kommun.

Definitioner

2 § Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med *kommunalt avfall* avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1–6 punkterna. I begreppet kommunalt avfall ingår returpapper enligt 1 kap. 10 § avfallsförordningen (2020:614).

a) Med *avfall under kommunalt ansvar* avses kommunalt och annat avfall som kommunen har ansvar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken samt förpackningsavfall enligt 6 kap. 2 och 6 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

b) Med *kärl- och säckavfall* avses den del av avfallet under kommunalt ansvar som får läggas i kärl eller säck.

c) Med *skrymmande avfall* avses i enlighet med 1 kap. 4 § avfallsförordningen (2020:614) avfall som på grund av sin storlek kräver särskild insamling.

d) Med *trädgårds- och parkavfall* avses sådant avfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 a § avfallsförordningen (2020:614) från skötsel av trädgårdar eller parker som är biologiskt nedbrytbart och består av gräsklipp, löv, grenar och andra växtdelar.

e) Med *farligt avfall* avses avfall som i Bilaga 3 till avfallsförordningen (2020:614) beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*).

f) Med *konsumentelavfall* avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.

g) Med *före detta livsmedel* avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.

h) Med *matavfall* avses biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall enligt 1 kap. 5 § 2 punkten avfallsförordningen (2020:614) och som utgör kommunalt avfall enligt definitionen i 15 kap. 3 § miljöbalken. I begreppet ingår matavfall som hälls ut i vasken i de fall detta samlas upp avskilt i sluten tank. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (g) ovan.

i) Med *restavfall* avses i enlighet med 1 kap. 4 § avfallsförordningen (2020:614) blandat brännbart kommunalt avfall som inte är skrymmande och som återstår när annat avfall sorterats ut för att samlas in separat.

j) Med *bygg- och rivningsavfall* avses i enlighet med 15 kap. 8 § miljöbalken avfall från bygg- och rivningsarbeten.

k) Med *bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet* avses detsamma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken.

2. Med *Förbundet* avses Vafabmiljö kommunalförbund.

3. Med *fastighetsägare* avses den som äger fastighet, arrendetagare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

4. Med *nyttjanderättshavare* avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsägare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.

5. Med *tillsynsansvarig nämnd* avses respektive kommuns miljönämnd eller motsvarande (se Bilaga 1).

6. Med *behållare* avses kärl, container, bottentömmande behållare, säck, latrinbehållare, fosforfälla, slamavskiljare, fettavskiljare, sluten tank eller avskiljare/kombisystem för pumpbart mat- och fettavfall eller annan anordning för uppsamling av avfall under kommunalt ansvar.

7. Med *enskilda avloppsanläggningar* avses sluten tank, slamavskiljare, fosforfälla, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som inte är allmänna enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster och som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter, om anläggningen endast används för
a) hushållspillvatten eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållsspillvatten och,
b) latrin från torrtoaletter och andra jämförliga lösningar.

8. Med *insamlingssystem* avses det sätt som olika slags avfall samlas in på. Insamlingssystemen kan vara maskinella eller manuella och skiljer sig åt vad gäller behållartyper och hämtningsfordon.

9. Med *fastighetsgräns* avses fastighetens tomtgräns närmast uppställningsplats för hämtningsfordon. I de fall tomtgräns inte är belägen vid farbar väg räknas närmaste farbara väg som tomtgräns.

10. Med *utföraren* avses Förbundet eller den som Förbundet anlitar för hantering av det avfall som omfattas av Förbundets ansvar.

11. Med *avfallstaxa* avses de av kommunfullmäktige i respektive medlemskommun antagna föreskrifter som reglerar avgifter för den insamling, transport, återvinning och det bortskaffande av avfall som utförs genom Förbundets försorg.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken samt till gällande avfallsförordning och andra förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken. Dessutom finns en ordlista i Bilaga 4.

Ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Förbundet har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i de kommuner som ingår i Förbundet. Hantering av det avfall som omfattas av Förbundets ansvar får endast utföras av utföraren.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av den tillsynsansvariga nämnden.

5 § Förbundet ska särskilt informera hushållen om krav och hantering avseende förpackningar, konsumentelavfall samt avfallsförebyggande åtgärder.

Betalning och information

6 § Kommunfullmäktige i respektive kommun meddelar, med stöd av 27 kap. 4–6 §§ miljöbalken, föreskrifter om att avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och det bortskaffande av avfall som utförs genom Förbundets försorg (avfallstaxa). Avgiften ska tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering främjas. Vidare ska avgift betalas för de åtgärder som Förbundet vidtar i syfte att informera hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, om avfallshantering och avfallsförebyggande åtgärder. Även för de åtgärder som Förbundet vidtar för att underlätta insamling och sortering av återanvändbara produkter, ska avgift betalas.

7 § Ägare till den fastighet där avfall uppkommer, är ytterst ansvarig för abonnemang och betalning. En nyttjanderättshavare, till exempel verksamhetsutövare eller hyresgäst, kan fullgöra fastighetsägarens betalningsskyldighet. Förbundet kan skicka betalningsuppgifter till nyttjanderättshavaren. Huruvida nyttjanderättshavaren fullgör betalning påverkar emellertid inte fastighetsägarens betalningsansvar.

8 § Fastighetsägare är skyldiga att i nödvändig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

3 Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar

Sortering av avfall

9 § Fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare, hushåll och andra som innehar avfall under kommunalt ansvar ska sortera ut avfallsslag i enlighet med Bilaga 2 och hålla det skilt från annat avfall.

10 § Fastighetsägare ska säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till utföraren för borttransport.

Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar

11 § Fastighetsägare ansvarar för att det avfall under kommunalt ansvar som uppstår inom deras fastighet överlämnas till utföraren. Detta gäller för en- och flerbostadshus avsedda för permanentboende, fritidsboende samt verksamheter där avfall under kommunalt ansvar uppkommer.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av avfall under kommunalt ansvar från fastigheten.

Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till utföraren om inte annat sägs i dessa föreskrifter. Förbundet administrerar insamling av avgift genom abonnemang. Fastighetsägare som inte själv väljer typ av abonnemang tilldelas abonnemang. Förbundet levererar kärl som är dimensionerade efter förutsättningarna på fastigheten.

Utsorterade avfallsslag hämtas enligt 26 § eller lämnas enligt vad som framgår av Bilaga 2.

12 § Regler kring avfallskvarnar kopplade till spillvattennätet finns i respektive medlemskommuns ABVA (allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen).

13 § Fastighetsägare och nyttjanderättshavare ska utan dröjsmål meddela Förbundet om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

Emballering av avfall under kommunalt ansvar

14 § I behållare, fack och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren, facket och utrymmet är avsett. Närmare krav på emballering framgår av Bilaga 2. Glödande avfall får inte lämnas till Förbundets avfallshantering.

4 Behållare och annan utrustning

Anskaffande och ägande

15 § Kärl och latrinbehållare ägs av Förbundet. Container och komprimator tillhandahålls av fastighetsägare eller nyttjandesrättshavare, alternativt hyrs av Förbundet mot avgift. Kärl, latrinbehållare, säckar avsedda för matavfall samt matavfallspåsar och dess påshållare tillhandahålls av utföraren.

16 § Bottentömmande behållare, kärlskåp, sopsug, enskild avloppsanläggning, fettavskiljare, sluten tank och avskiljare/kombisystem för mat- och fettavfall samt andra anläggningar för motsvarande behov och tillbehör till dessa anskaffas och installeras av fastighetsägaren.

a) För bottentömmande behållare, container, komprimator och sopsug får endast av Förbundet godkända anordningar användas.
b) För enskilda avloppsanläggningar ska tillstånd för enskild avloppsanläggning sökas hos tillsynsansvarig nämnd.
c) För fettavskiljare, sluten tank för matavfall och avskiljare/kombisystem för mat- och fettavfall som ska kopplas till det kommunala spillvattennätet ska godkännande av anläggningen inhämtas från kommunens VA-avdelning.

17 § Ägare av behållare ansvarar för uppmärkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. Vid underhåll av sådana behållare som ägs av Förbundet ska behållaren vara tillgänglig. Uppmärkning ska ske enligt anvisning från utföraren.

18 § Fastighetsägaren äger, ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

Anläggning och utformning vid nyanläggning

19 § Behållare, anläggningar, utrustning och utrymmen för avfallshantering ska utformas och anordnas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls samt att risk för driftavbrott och olycksfall minimeras. Avståndet mellan uppställningsplats för baklastande hämtningsfordon och kärl bör understiga 11 meter, om det inte finns särskilda skäl. Avståndet mellan uppställningsplats för sidlastande hämtningsfordon och kärl bör

understiga 1,61 meter, om det inte finns särskilda skäl. Förbundet har rätt att ta ut särskild avgift enligt avfallstaxa för dragavstånd och manuell hantering av kärl.

Behållare, utrustning och utrymmen för avfallshantering ska medge hantering och möjliggöra hämtning med den utrustning och de hämtningsfordon som används i Förbundets insamlingssystem. Vid installation av bottentömmande behållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran. Det innebär minst 10 meter fri höjd över behållare, lyftvägen och kranfordonet samt att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och behållare inte underskrider 2 meter och inte överskrider 10 meter för behållare som väger högst 500 kg och högst 5 meter för behållare som väger högst 1 000 kg, om det inte finns särskilda skäl.

Behållare och annan utrustning ska vara tillslutna på ett barnsäkert sätt och försedda med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet.

20 § Vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, sluten tank eller avskiljare/kombisystem för matavfall får avståndet mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning inte överstiga 10 meter, om det inte finns särskilda skäl. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen får inte överstiga 6 meter. Brunnslock som måste lyftas får inte väga mer än 15 kg. Brunnslock som ska skjutas åt sidan får inte väga mer än 25 kg.

21 § Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras, se 19 §.

Rengöring och skötsel

22 § Fastighetsägaren har ansvar för rengöring och skötsel av behållare samt anläggning och avfallsutrymme. Missköts rengöringen och ingen rättelse sker efter uppmaning från utföraren har Förbundet rätt att rengöra behållaren på fastighetsägarens bekostnad.

Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt, hygien, belysning, skadedjur och dylika arbetsmiljöproblem kopplade till behållaren, anläggningen och /eller avfallsutrymmet och dylikt.

Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras. Åtgärdas inte problem som är relaterade till arbetsmiljö efter upprepade påpekanden från Förbundet har förbundet rätt att anvisa plats enligt 26 § till dess att problemen är åtgärdade.

5 Hämtningsförhållanden

Åtgärder i samband med hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck

23 § Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses.

Behållare ska på hämtningsdagen vara tillgängliga för tömning från klockan 06.00 och vid detta tillfälle vara fria från snö och is. Behållare ska vara uppställda så att hämtning och hantering underlättas och kan ske med den utrustning som används inom Förbundet.

Kärl ska placeras och vändas så att de kan hämtas med sidlastande bil där sådan används och baklastande bil där sådan används.

I områden med sidlastarfordon gäller följande regler:

- Kärlet ska placeras vid tomtgräns eller vid farbar väg med locköppningen vänd mot vägen.
- Om flera kärl finns ska de stå med ett mellanrum om 0,5 meter.
- Utrymmet framför, bakom, vid sidan och ovanför kärlet måste vara fritt.
- Kärl ska placeras så nära körbar väg som möjligt men inte placeras så att det inkräktar på framkomligheten på trottoar eller körbana.

För manuell hantering av kärl och för dragväg har Förbundet rätt att ta ut särskild avgift enligt avfallstaxa.

Utföraren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas utföraren. Ändringar ska utan uppmaning meddelas Förbundet.

Fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren ansvarar för att latrinbehållare är försluten och vid behov rengjord utvändigt innan hämtning sker.

Åtgärder i samband med hämtning av avfall från anläggningar

24 § Inför tömning ansvarar fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren för att förbereda anläggningen så att tömning kan ske med den utrustning och det fordon som används inom Förbundet. Enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, sluten tank eller avskiljare/kombisystem för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning.

Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Lock eller manlucka som måste lyftas får väga högst 15 kg, om det

inte finns särskilda skäl. Lock och koppling för tömning av fettavskiljare, sluten tank och avskiljare/kombisystem för matavfall ska vara märkta med aktuellt avfallsslag.

Anläggningen ska vara markerad så att den enkelt kan hittas av utföraren. Tydliga instruktioner som behövs i samband med tömning ska tillhandahållas av fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. Fastighetsägaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning. Det åligger fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera storsäck, filterkassett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt 21 §.

Filtermaterial i lösvikt ska vara sugbart med normalt slamsugningsfordon, i förekommande fall efter vattentillförsel. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial från fosforfällor ska nytt filtermaterial tillföras anläggningen genom fastighetsägarens eller nyttjanderättshavarens försorg. För anläggningar där återfyllning av vatten krävs för anläggningens funktion, ansvarar fastighetsägaren för att så sker efter varje tömning.

Utföraren ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas utföraren. Ändringar ska utan uppmaning meddelas Förbundet.

25 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsägaren och genomföras av utföraren.

Hämtnings- och transportvägar

26 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen så nära hämtningsfordonets uppställningsplats som möjligt, vid en överenskommen plats eller vid en av Förbundet anvisad plats. Anvisning av plats görs av Förbundet och kan avse hela året eller del av året.

Förbundet har rätt att anvisa plats för:

- Kärl och annan behållare för mat- och restavfall.
- Kärl och annan behållare för separat insamling av förpackningar.
- Sugpunkt för hämtning med slamsugningsfordon från enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, sluten tank eller avskiljare/kombisystem för mat- och fettavfall.
- Filtermaterial från anläggningar som kräver byte av filtermaterial som hämtas med fordon utrustat med kran.

Fastighetsägare ansvarar i skälig omfattning för skötsel av den anvisade platsen som om den varit placerad på den egna fastigheten.

27 § Fastighetsägaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hålls i farbart skick. Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Enskild väg som nyttjas vid hämtning av avfall under kommunalt ansvar ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle och för de hämtningsfordon som normalt används. Vändmöjlighet för hämtningsfordon ska finnas då backning inte får förekomma annat än i undantagsfall vid vändning.

Fastighetsägaren ska se till att den väg som kärl behöver dras av den som utför hämtningen är plan och hårdgjord och i övrigt hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Om farbar väg inte kan upprättas ska avfallet lämnas på plats enligt överenskommelse med Förbundet eller anvisning enligt 26 §.

De lagar som finns samlade i senaste versionen av Avfall Sveriges ”Handbok för avfallsutrymmen” ska följas och riktlinjer ska eftersträvas. Det är dock Förbundet som avgör om hämtnings- och transportvägar uppfyller krav på transport- och dragväg och om vändmöjligheter finns.

Hämtningsområde, hämtningsförhållande och hämtningsintervall

28 § a) Förbundets medlemskommuner utgör fyra hämtningsområden:

1. Fastland i samtliga kommuner utom Sala, inklusive öar med fast bro- eller färjeförbindelse till fastlandet.
2. Fastland i Sala kommun, inklusive öar med fast bro- eller färjeförbindelse till fastlandet.
3. Öar utan fast bro eller färjeförbindelse
4. Områden med högt kulturhistoriskt värde

Hämtning kan ske på olika sätt i de olika hämtningsområdena, se gällande avfallstaxa.

b) Hämtningsförhållanden innebär en klassificering av hämtställen där tömning eller hämtning av avfall sker på plats hos fastighetsägaren. Hämtställena bedöms utifrån möjligheten för Förbundet att utföra uppdraget att hämta det kommunala avfallet fastighetsnära med ordinarie fordon. Extra avgifter kan tas ut beroende på hämtningsförhållande, se gällande avfallstaxa.

Förhållande 1:

Kärl: Uppfyller samtliga krav på hämtplatsen. Dragavstånd behöver inte tillämpas. Det ordinarie fordonet fungerar på hämtplatsen eller på en av Vafabmiljö anvisad plats (som ej medfört extra kostnad för Vafabmiljö).

Slam/fett/fosforfilter: Uppfyller samtliga krav på uppställningsplatsen. Extra slangdragning behövs inte. Det ordinarie fordonet fungerar på uppställningsplatsen.

Förhållande 2:

Kärl: Dragavstånd beviljas – om grunderna kan uppfyllas avseende mark, lutning etc. Dragavståndet medför extra kostnad för kunden/fastighetsägaren.

Slam och fett: Extra slangdragning behöver tillämpas, vilket medför extra kostnad för kunden/fastighetsägaren. Ett fordon/bil används.

Fosforfilter: Extra tidskrävande tömning med sugbil behövs, vilket medför extra kostnad i de fall då 3 timmar överskrids.

Förhållande 3:

Kärl: Hämtning kan ske med ordinarie fordon, på en anvisad plats som fastighetsinnehavaren ej har rådighet över. Tjänsten tillämpas endast på sådana abonnemang som annars inte inkluderar tillhandahållande av plats. Vafabmiljö tillhandahåller plats för avfallskärl. Om tredjeman tillhandahåller platsen så räknas den inte som tillhandahållen av Vafabmiljö. Tredjeman = annan part än aktuell fastighetsägare eller Vafabmiljö. Fastighetsägaren betalar tilläggsavgift.

Slam/fett/fosforfilter: Anläggningar som inte kan tömmas med ordinarie hämtningsfordon trots extra slangdragning. Fler än ett fordon eller fordon med extra bra sugförmåga, kan behöva användas.

Förhållande 4:

Kärl: Försvårande hämtningsförhållanden råder. Tjänsten tillämpas då farbar väg i enlighet med föreskrifterna, till fastighetsgräns saknas. Kärlhämtning och underjordsbehållare där ej ordinarie fordon kan användas. Fastighetsägaren betalar tilläggsavgift i de fall det handlar om enstaka anläggningar och alltså inte anläggningar som finns inom separat utpekade hämtningsområden enligt 28 § a) i Avfallsföreskrifterna. Undantag gäller för hämtställen där farbar väg eller vändplats inte kan anläggas med anledning av att omgivningen skyddas som byggnadsminne eller naturminne. Tjänsten tillämpas inte heller på öar utan fast bro eller färjeförbindelse.

Slam/fett/fosforfilter: Försvårande hämtningsförhållanden, till exempel en ö där det behövs båt och/eller annat ej ordinarie fordon för att utföra tömningen. Fastighetsägaren betalar tilläggsavgift för de extra resurser som behövs i form av ej ordinarie fordon.

29 § a) Om inget annat anges i dessa föreskrifter eller i gällande avfallstaxa sker ordinarie hämtning matavfall minst en gång var 14:e dag. Ordinarie hämtning av restavfall sker minst en gång var fjärde vecka. Fastighetsnära insamling av förpackningar sker enligt det intervall som förbundet beslutar, utifrån utformning av kärl och insamlingsmetod. Hämtningssäsongen för fritidsboende är olika för olika avfallsslag.

b) Om inget annat anges i dessa föreskrifter eller i gällande avfallstaxa sker ordinarie tömning av enskilda avlopps slamavskiljare och minireningsverk minst en gång per kalenderår, eller enligt det intervall som anges av tillsynsansvarig nämnd. Tömning av slutna tankar sker vid behov, minst en gång per kalenderår. Filtermaterial från fosforfällor ska tömmas enligt tillsynsansvarig nämnds tillstånd för enskilda avloppsanläggningar. I de fall som inget intervall angivits i beslut av tillsynsansvarig nämnd, gäller leverantörens anvisningar. Dock får intervallet aldrig överstiga 5 år. Det är fastighetsägarens ansvar att i förväg anmäla filterbytet till Vafabmiljö.

Åtgärder om föreskrift inte följs

30 § Utföraren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna i 23–24 §§ och 27 § 1 st. inte följs. Avfallet ska efter rättelseåtgärder från fastighetsägaren eller nyttjanderättshavare hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

6 Avvikelser från ordinarie hämtning

31 § Vid utebliven hämtning till följd av otjänlig väderlek eller annan oförutsedd händelse utförs hämtning skyndsamt och så snart det är möjligt för utföraren.

Vid utebliven hämtning på grund av omständigheter som fastighetsägaren råder över utförs hämtning vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning mot extra avgift så snart hindret undanröjts och så snart det är möjligt för utföraren.

32 § Avfall som blir kvar i behållare efter tömning, till exempel fastfruset eller hårt packat avfall, har utföraren ingen skyldighet att ta loss.

33 § Om mer avfall lämnas än vad som ingår i abonnemanget eller beställningen, hämtas detta efter extra beställning mot avgift enligt avfallstaxan. Detta gäller vid alla former av hämtning av avfall i behållare vid fastighet.

34 § Förbundet har rätt att ta ut särskild avgift enligt gällande avfallstaxa och utföraren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning eller tömning av:

- Behållare som är överfull eller för tungt lastad.
- Behållare som innehåller felsorterat avfall, alltså avfall som inte har sorterats enligt anvisningarna i Bilaga 2.
- Behållare som innehåller dåligt emballerat skärande eller stickande avfall.
- Behållare som är felplacerade för den fordonstyp som används på hämtstället.
- Anläggning för flytande kommunalt avfall som inte är åtkomlig eller tömd av annan utförare än den som innehar det kommunala uppdraget.
- Anläggning vars lock inte uppfyller arbetsmiljökraven och som inte har åtgärdats efter uppmaning.

Avfallet ska hämtas efter åtgärder från fastighetsägaren. Åtgärderna ska följa Förbundets anvisningar.

35 § Vid upprepade avvikelser från gällande abonnemang, så som överfulla behållare eller felsorterat avfall har Förbundet rätt att anpassa abonnemanget till rådande förhållanden på hämtstället. Om anvisning av plats sker enligt 26 § och den anvisade platsen inte kan rymma samtliga fastigheters enskilda kärl har Förbundet rätt att anpassa abonnemanget till rådande förhållande på hämtstället. Förbundet har också rätt att anpassa abonnemanget utifrån miljömässiga skäl såsom oskälig belastning av behållarresurser utifrån den uppkomna avfallsmängden. De abonnemang förbundet har rätt att anpassa till regleras under 51–52 §§.

7 Avfall från verksamheter

36 § Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall. För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller 9–35 §§ om inte annat anges i dessa föreskrifter.

36 a § Verksamheter som har avfallshantering som är samlokaliserad med hushåll och som har anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av förpackningsavfall eller skrymmande förpackningsavfall ska sortera ut förpackningsavfallet i enligt med Bilaga 2 och lämna det till ett insamlingssystem som Förbundet eller utföraren tillhandahåller.

För plastflaskor och metallburkar som är avsedda för ett retursystem gäller i stället att sådana alltid ska lämnas till retursystemet i enlighet med Bilaga 2.

Verksamheter omfattas inte av bestämmelserna i Bilaga 2 om att utsorterade läkemedelsavfall och förpackningar innehållandes läkemedelsavfall ska lämnas till apotek, bestämmelserna gäller endast hushåll.

37 § Tömning av fettavskiljare och avskiljare/kombisystem för mat- och fettavfall ska ske enligt standard SS-EN 1825-2, om fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren inte inhämtat medgivande från Förbundet för annat tömningsintervall. Tömning av sluten tank för matavfall ska ske minst en gång i månaden, om fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren inte inhämtat medgivande från Förbundet för annat tömningsintervall.

Uppgiftsskyldighet

38 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom Förbundets medlemskommuner som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden och hanteringen av avfallet som behövs som underlag för Förbundets renhållningsordning.

39 § Enligt 3 kap. 41 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering till kommunen. Uppgifterna ska lämnas till Förbundet.

8 Undantagsregler

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

40 § Anmälan eller ansökan om undantag från dessa föreskrifter ska göras av den fastighetsägare eller nyttjanderättshavare som vill ha undantag. Ansökan hanteras och prövas av Förbundet eller tillsynsansvarig nämnd. En sammanställning finns i Bilaga 3. Avgift för handläggning av anmälan och ansökan om undantag beslutas med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken.

Anmälan och ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som ansökan avser samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske, så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas. Av ansökan eller anmälan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna. Ansökan enligt bestämmelserna i 50 och 53–55 §§ ska ske senast 1 månad före den avsedda perioden för undantag. För ansökan som gäller sommarabonnemang skall ansökan ske senast 1 månad före perioden för sommarabonnemang börjar.

41 § Tidigare medgivna undantag, som inte strider mot nu gällande föreskrifter och som medgetts med stöd av tidigare föreskrifter, gäller tills vidare och enligt i beslutet angivna villkor.

42 § Givna undantag/tillstånd är, om inte annat anges i tillståndet, personliga, knutna till fastigheten och tidsbegränsade. De upphör per automatik att gälla vid ägarbyte.

43 § Givna undantag/tillstånd ska omprövas om förutsättningarna för dem ändras. Det är fastighetsägarens/ansökarens skyldighet att meddela sådan förändring.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar

44 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 45–48 §§ och under förutsättning att det att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

45 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

46 § Trädgårds- och parkavfall ska i första hand komposteras på fastigheten (1) eller lämnas till Förbundet (2), enligt vad som regleras i avfallsförordningen. Avfallet kan lämnas till Förbundet enligt Bilaga 2.

Trädgårds- och parkavfall från fastigheten eller närliggande fastigheter får eldas när det är lämpligt, sker i mindre omfattning och det kan ske på ett sätt som medför endast ringa eller helt tillfälliga störningar i närområdet. Trädgårds- och parkavfall som eldas ska vara torrt. Eldning får inte ske i strid mot gällande brandföreskrifter eller eldningsförbud.

För eventuella begränsningar i eldningsperiod och -områden i respektive kommun se bilaga 5.

47 § Fastighetsägare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall från fastigheten på sin fastighet, ska anmäla detta till Förbundet enligt 40 §.

Kompostering av matavfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden.

48 § Kompostering av latrin på fastigheten får, efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd, medges i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller liknande anläggning för omhändertagande av latrin för

användning av näringsämnen. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en fullständig beskrivning av anläggningen.

Förlängt hämtningsintervall

49 § Fastighetsägare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall från avfall under kommunalt ansvar på den egna fastigheten, eller använder av kommunen godkänd matavfallskvarn för omhändertagande av allt matavfall från den egna fastigheten, kan efter ansökan till Förbundet medges förlängt hämtningsintervall. Vid förlängt hämtningsintervall hämtas restavfall fyra gånger per år vid åretruntabonnemang och två gånger per säsong vid sommarabonnemang. Förlängt hämtningsintervall kan beviljas under förutsättning att den minsta storleken på kärl för restavfall används, samt att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Medgivande om förlängt hämtningsintervall kan återkallas om Förbundet konstaterar att matavfall, trots uppgifterna om kompostering eller hantering via matavfallskvarn, lämnas i behållaren för restavfall eller om Förbundet på annat sätt gör sannolikt eller konstaterar att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

Medgivande om förlängt hämtningsintervall kan återkallas om kärl för restavfall vid upprepade tillfällen packas för hårt eller är överfullt vid tömning.

50 § För enskilda avloppsanläggningar kan fastighetsägare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges förlängt hämtningsintervall för avfall från anläggningen.

Förlängt intervall kan medges under förutsättning att tillsynsansvarig nämnd utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Det är fastighetsägarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov.

Medgivande om förlängt hämtningsintervall kan återkallas om Förbundet eller tillsynsansvarig nämnd konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

Småhus delat kärl, gemensam sophämtning

51 § Närboende fastighetsägare eller nyttjanderättshavare kan efter anmälan till Förbundet använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt efterlevs. Avfallet ska rymmas i ett kärl för respektive avfallsslag med normal tömningsfrekvens och risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön får inte uppstå. Gemensamt kärl för förpackningar

kräver delat kärl för restavfall, om det inte finns särskilda skäl. Förbundet har rätt att ställa om till enskilda abonnemang om förutsättningarna för gemensamt kärl inte längre är uppfyllda.

Gemensam hämtningsplats för flera små- eller flerbostadshus med enskild fakturering

52 § Flera närliggande små- eller flerbostadshus som behöver mer än en behållare, kan efter Förbundets medgivande dela behållare i en gemensam avfallslösning. Förbundet ansvarar för att antalet kärl och hämtningsfrekvens motsvarar behovet.

Hushållen har ansvar för skötsel av platsen såsom om behållaren vore placerad vid fastighetsgräns och ska se till att behållare är åtkomliga på tömningsdagen.

Förbundet har rätt att ställa om till enskilda abonnemang om förutsättningarna för gemensam avfallslösning inte längre är uppfyllda.

Uppehåll i hämtning

53 § Uppehåll i hämtning av rest- och matavfall samt fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar, vid permanentbostad, kan efter ansökan till Förbundet medges fastighetsägare eller nyttjanderättshavare om byggnaden som ansökan avser inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst sex månader.

För att uppehåll enligt denna paragraf ska beviljas för en period av ett år eller längre ska uppehåll i förekommande fall även sökas för hämtning av avfall från enskilda avloppsanläggningar enligt 55 §. Undantag från detta krav görs om det finns särskilda skäl.

54 § Uppehåll i hämtning av rest- och matavfall, fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar samt latrin vid fritidsbostad med sommarabonnemang, kan efter ansökan till Förbundet medges fastighetsägare om fritidsbostaden inte kommer att utnyttjas alls under hela hämtningssäsongen.

För att uppehåll enligt denna paragraf ska beviljas för en period av ett år eller längre ska uppehåll i förekommande fall även sökas för hämtning av avfall under kommunalt ansvar från avloppsanläggning enligt 55 §.

55 § Uppehåll i hämtning av avfall från enskilda avloppsanläggningar, kan efter ansökan till Förbundet medges fastighetsägare eller nyttjanderättshavare om avloppsanläggningen inte kommer att nyttjas under minst ett år. För att uppehåll enligt denna paragraf ska beviljas ska slamhämtning ha skett under den senaste 12-månadersperioden och uppehåll sökas även för hämtning av rest- och matavfall,

fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar samt i förekommande fall latrin enligt 53–54 §§.

56 § Vid medgivande av uppehåll i hämtning enligt 53–55 §§ får endast enstaka besök genomföras. Övernattning får inte ske på fastigheten. Besöket får inte heller ge upphov till sådant avfall som ska hämtas av Förbundet vid fastigheten.

57 § Uppehåll i hämtning av mat- och restavfall från verksamheter kan beviljas efter ansökan till Förbundet om inget avfall kommer att genereras under minst 4 veckor.

58 § Uppehåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar medges för maximalt två år per ansökningstillfälle, om det inte finns särskilda skäl. Skyldighet att betala grundavgift kvarstår under uppehållstiden.

Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen

59 § Tillsynsansvarig nämnd får efter ansökan, om det finns särskilda skäl, medge dispens för fastighetsägare eller nyttjanderättshavare från förbudet i 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken som innebär att kommunalt avfall och annat avfall som Förbundet ska ansvara för inte får hanteras av annan än Förbundet eller den som Förbundet anlitar.

a) Dispens för eget omhändertagande av avfall kan endast medges under förutsättning att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Sådan befrielse medges för maximalt två år per ansökningstillfälle. Om det finns särskilda skäl kan dispens medges för en längre tidsperiod. Skyldighet att betala grundavgift kvarstår under uppehållstiden.

b) Dispens som innebär total befrielse medges endast om avfall under kommunalt ansvar inte uppstår i eller intill byggnaden. Fastighetsägaren har inte tillgång till återbruken och är inte skyldig att betala grundavgift enligt avfallstaxan. Underhåll av byggnaden får göras om material och trädgårdsavfall tas om hand i anslutning till byggnaden, utan att skada människors hälsa eller miljön.

Återkallande av dispens och undantag

60 § Uppstår olägenhet eller risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön kan Förbundet respektive tillsynsansvarig nämnd besluta att given dispens eller undantag upphör att gälla. I sådant fall upphör även ändrad avfallsavgift att gälla.

Anmälan avseende insamling av förpackningsavfall för samlokaliserade verksamheter

61 § En verksamhet, i en fastighet som har fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och som har en avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens, som vill ha kommunal insamling ska anmäla det till Förbundet senast 1 månad innan insamlingen ska påbörjas. Förbundet tillsammans med fastighetsägaren avgör efter anmälan om möjligheten för kommunal insamling finns.

Bilaga 1 – Tillsynsansvar

Med den tillsynsansvariga nämnden avses den myndighet som i respektive kommun fullgör kommunens tillsynsuppgifter enligt miljöbalken. Följande nämnd utgör för närvarande (2026-04-01) tillsynsmyndighet i detta avseende i respektive kommun. Aktuell information finns även på respektive kommuns webbplats.

Arboga:	Västra Mälardalens myndighetsförbund (VMMF)
Enköping:	Miljö- och byggnadsnämnden, Enköpings kommun
Fagersta:	Västmanland-Dalarna miljö-och byggnadsnämnd
Hallstahammar:	Bygg- och miljönämnden, Hallstahammars kommun
Heby:	Bygg- och miljönämnden, Heby kommun
Kungsör:	Västra Mälardalens myndighetsförbund (VMMF)
Köping:	Samhällsbyggnadsnämnden
Norberg:	Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd
Sala:	Bygg- och miljönämnden, Sala kommun
Skinnskatteberg:	Miljö- och byggnadsnämnden, Skinnskattebergs kommun
Surahammar:	Bygg- och miljönämnden, Surahammars kommun
Västerås:	Miljö- och konsumentnämnden, Västerås kommun

Bilaga 2 – Sortering, emballering och avlämning av avfall

Asbest

Asbest utgör farligt avfall och kan på grund av lagstiftning gällande transport av farligt gods endast lämnas under begränsade förutsättningar. Se Vafabmiljös hemsida för mer detaljerad information om var och hur det är tillåtet att lämna asbest.

Batterier

Bärbara batterier lämnas till återförsäljare, i batteriholkar eller på återbruken. Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Om batterierna är inbyggda i produkten hanteras hela produkten inklusive batterierna som elavfall. Bilbatterier lämnas till återförsäljare av bilbatterier eller på återbruken.

Bilar och däck

Uttjänta bilar och däck lämnas till producenternas insamlingssystem. Bilproducenternas nätverk BilRetur tar emot uttjänta bilar. Gamla däck lämnas till återförsäljare eller till återbruken.

Bygg- och rivningsavfall

Avfall som uppkommer vid nybyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad, eller som uppstår vid större anläggningsarbete i en trädgård. En del bygg- och rivningsavfall klassas som farligt avfall, till exempel asbest och impregnerat virke.

Exempel på bygg- och rivningsavfall är:

- Badkar, handfat, duschkabin, toalettstol
- Värmeapparater såsom värmepanna, varmvattenberedare
- Trallvirke
- Kakel och klinker
- Isolering
- Jord- och schaktmassor

Endast det bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet omfattas av det kommunala ansvaret enligt 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken.

Den som producerar bygg- och rivningsavfall ska sortera ut åtminstone följande avfallsslag och förvara dem skilda från varandra och från annat avfall:

- Trä

- Mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten
- Metall
- Glas
- Plast
- Gips

Hämtning sker enligt taxan.

Bygg- och rivningsavfall får blandas med skrymmande avfall av motsvarande material i de insamlingssystem som kommunen tillhandahåller för sådant avfall.

Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt

Små sällskapsdjur (maxstorlek hund) som normalt förekommer i bostäder kan grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Tänk på att inte gräva ner kroppen så att det skapar risk för förorening av vattendrag, grundvatten eller vattentäkt. Döda sällskapsdjur kan också tas omhand av veterinärkliniker, som även tar hand om större döda djur. Information om omhändertagande av hästar och andra större djur finns på respektive kommuns webbplats. Små sällskapsdjur och mindre mängder slaktbiprodukter som läggs i kärl för restavfall ska förpackas väl innan de läggs i behållare. Slaktavfall som uppstår vid husbehovsjakt får lämnas i naturen. Tänk på att slaktavfallet inte bör lämnas nära bebyggelse, stigar och vattendrag eller i så stora mängder att det kan skapa olägenheter.

Elavfall

Elavfall inkluderar avfall från elektriska och elektroniska produkter inklusive alla komponenter, utrustningsdelar och förbrukningsvaror som har haft en elektrisk eller elektronisk funktion.

Följande produkter utgör exempel på vad som hanteras som konsumentelavfall:

- Vitvaror, till exempel spis, diskmaskin, tvättmaskin, spisfläkt
- Kylskåp och frysar
- TV, datorskärmar
- Mobiltelefoner och surfplattor
- Mikrovågsugnar
- Datorer och tillbehör
- Hushållsapparater, till exempel elvisp, matberedare, hårtork
- Ljuskällor till exempel lågenergilampor, glödlampor, halogenlampor, lysrör
- Elektriska och elektroniska verktyg, till exempel elektrisk gräsklippare, symaskin
- Brandvarnare

Konsumentelavfall lämnas till återförsäljare eller på återbruken. Hämtning mot avgift kan också beställas hos Vafabmiljö enligt avfallstaxan.

Farligt avfall

Farligt avfall är avfall som är farligt för människor eller miljön och som därför inte ska blandas med annat avfall.
Följande produkter utgör exempel på vad som är farligt avfall:

- Färg- och lackavfall samt hartser
- Limavfall (till exempel kontaktlim, epoxilim, spackel)
- Lösningsmedel
- Fotokemikalier (till exempel fix och framkallare)
- Bekämpningsmedel
- Sprayburkar med innehåll
- Annat surt eller starkt alkaliskt avfall (till exempel frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)
- Avfall som innehåller kvicksilver (till exempel termometrar, barometrar, reläer)
- Spillolja och annat oljeavfall
- Lustgastuber, brandsläckare, gasolflaskor och andra trycksatta behållare

Farligt avfall från hushållen lämnas vid återbruken. Det farliga avfallet skall vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Om möjligt ska avfallet lämnas i originalförpackning. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt avfallstaxa.

Fett

Hushåll ska lämna överbliven matolja och fett i sluten behållare (exempelvis PET-flaska) till återbruken.

Fyrverkerier och ammunition

Kontakta Polisen eller återförsäljaren av produkterna för omhändertagande av fyrverkerier, nödljus, nödraketer, sprängämnen, ammunition eller annat explosivt avfall.

Före detta livsmedel

Butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU reglerar hanteringen av så kallade animaliska biprodukter. Regleringen av animaliska biprodukter (ABP) utgår från EU-krav och syftet med regleringen är att hindra att smitta förs vidare förs vidare till människor och djur. Före detta livsmedel är en ABP som ska sorteras ut från annat avfall och hanteras separat.

Förpackningsavfall och returpapper

Förpackningsavfall i form av
1. papper och kartong,
2. plast

3. metall,
4. färgat glas,
5. ofärgat glas,
6. trä, och
7. material som inte avses i 1–6 (övrigt förpackningsmaterial) ska enligt 3 kap. 4 § avfallsförordningen (2020:614) sorteras ut från annat avfall.

Hushåll ska lämna utsorterade förpackningar enligt 1–7 till ett insamlingssystem som utföraren tillhandahåller.

Hushåll ska sortera ut skrymmande förpackningsavfall från annat avfall under kommunalt ansvar och från förpackningsavfall enligt punkterna 1–7 och lämna det till ett insamlingssystem som utföraren tillhandahåller.

Plastflaskor och metallburkar som är avsedda för ett retursystem enligt 4 kap. 3 § förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar ska lämnas till retursystemet.

Den som har en förpackning som innehåller avfall ska se till att förpackningen skiljs från innehållet. Detta gäller dock inte en förpackning som innehåller farligt avfall eller läkemedelsavfall, om förpackningen underlättar den praktiska hanteringen av avfallet. Förpackning som innehåller farligt avfall eller rester av farligt avfall ska i stället hanteras som farligt avfall enligt 3 kap. 11 a § avfallsförordningen (2020:614).

Returpapper ska enligt 3 kap. 3 § avfallsförordningen (2020:614) sorteras ut separat och lämnas till ett insamlingssystem som utföraren tillhandahåller.

Grovavfall

I hushållens grundavgift ingår möjligheten att kostnadsfritt lämna grovavfall vid återbruken, där grovavfallet ska sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats. All övrig transport av grovavfall från fastighet ska utföras genom Förbundets försorg. Hämtning från fastighet kan beställas separat mot avgift enligt avfallstaxan.

Vid beställd hämtning ska grovavfallet, i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Grovavfallet ska förses med märkning som klargör att det är fråga om grovavfall. Grovavfallet ska vara placerat vid fastighetens infart eller på annan för hämtningsfordonet lättillgänglig plats.

Invasiva växter

Avfall i form av invasiva växter ska sorteras ut och hållas skiljt från annat avfall och sorteras ut från annat biologiskt avfall. Avfallet lämnas till återbruken emballerat i förslutna säckar. Se Vafabmiljös hemsida för vilka återbruk som tar emot invasiva växter.

Latrin

Insamling sker i latrinbehållare som beställs hos Vafabmiljö. Behållaren ska förslutas och vid behov göras ren på utsidan av avfallslämnare. Bortforsling av latrin beställs hos Vafabmiljö mot avgift enligt avfallstaxan.

Läkemedelsrester

Rester av läkemedel och förpackningar som innehåller läkemedelsavfall som inte är farligt avfall ska lämnas till apotek i enlighet med förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel.

Matavfall

Matavfall uppkommer vid matlagning i bland annat hushåll, restauranger, storkök och utgörs av exempelvis skal och blast, teblad och kaffesump. Matavfall från hushåll ska läggas i papperspåsar tillhandahållna av Vafabmiljö. Matavfall från verksamheter ska lämnas i papperspåsar/säckar som erhålls från Vafabmiljö. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Matavfall kan även malas ner i en matavfallskvarn kopplad till en sluten tank eller avskiljare/kombisystem för pumpbart mat- och fettavfall. Sådant matavfall får inte blandas med annat avfall än fett från fettavskiljare. Regler om användning av matavfallskvarn kopplad till spillvattennätet finns i respektive kommuns ABVA. Matavfall kan även komposteras på fastigheten, se 47 § i dessa föreskrifter. För att säkerställa att matavfall sorteras rätt får utföraren genomföra regelbundna stickprovskontroller.

Restavfall

Restavfall som läggs i behållare ska läggas i påse eller annat emballage av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

Stickande och skärande avfall

Behållare för kanyler hämtas hos apotek. Fylld behållare lämnas till apotek. Övriga föremål som kan vålla skär- och stickskador (till exempel glasföremål, spikar och nålar) ska läggas i styvt skyddshölje (exempelvis en tom mjölkförpackning) innan de läggs i avfallsbehållaren. Större mängder avfall som kan ge upphov till skär- och stickskador ska paketeras för sig och betraktas som grovavfall.

Textilavfall

Textilprodukter som lämpar sig för återbruk och andrahandsförsäljning lämnas till valfri aktör eller på återbruken. Textilier för återvinning lämnas till återbruken. Textilavfall som består av strumpor eller underkläder, är mögligt, skadedjursangripet, kraftigt nedsmutsat eller trasigt på ett sådant sätt att det inte går att återvinna får sorteras som restavfall.

Trädgårds- och parkavfall

Trädgårds- och parkavfall uppstår vid normal skötsel av trädgårdar och parker och ska komposteras i första hand. Egen kompostering av trädgårdsavfall är tillåten utan anmälan. Trädgårdsavfall ska i andra hand lämnas på återbruken. Bortforsling av trädgårdsavfall kan mot avgift enligt avfallstaxan beställas av fastighetsägaren hos Vafabmiljö. För regler om eldning av trädgårdsavfall, se 46 §.

Bilaga 3 – Ansökan och anmälan om undantag från avfallsföreskrifterna

Fastighetsägare som vill ha undantag från avfallsföreskrifterna ska ansöka eller anmäla detta till tillsynsansvarig nämnd eller till Förbundet enligt tabellen nedan. Notera att alla frågor kring avfall från enskilda avlopp i Heby, hanteras av Heby kommun.

Undantag från bestämmelse	Fastighetsägaren gör anmälan om abonnemangs-ändring	Fastighetsägaren ansöker om undantag	Handläggs av tillsynsansvarig nämnd	Handläggs av Vafabmiljö kommunalförbund
Kompostering av matavfall (47 §)	x			x
Kompostering av latrin (48 §)		x	x	
Kompostering av slam (59 a §)		x	x	
Förlängt hämtningsintervall restavfall (49 §) (förutsätter hemkompost eller matavfallskvarn och minsta kärlstorlek)		x		x
Förlängt hämtningsintervall enskilda avloppsanläggningar (50 §)		x	x	
Delat kärl (51 §)	x			x
Gemensam hämtningsplats (52 §)	x			x
Uppehåll i hämtning av mat- och restavfall (53–54 §§)		x		x
Uppehåll i hämtning av latrin (54 §)		x		x
Uppehåll i hämtning av slam och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar (55 §)		x		x
Uppehåll i hämtning av mat- och restavfall för verksamheter (57 §)		x		x
Eget omhändertagande, mat- och restavfall samt avfall från enskilda avlopp (59 a §)		x	x	
Befrielse från hämtning av avfall (59 b §)		x	x	

Bilaga 4 – Ordlista

Abonnemang: Regelbunden avfallshämtning enligt visst schema. Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare är skyldig att ha ett abonnemang. Abonnemang finns för olika typer av avfallsbehållare och hämtningsintervall.

Avfall: Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med, avser att göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallsbehållare/behållare: Kärl, container, bottentömmande behållare, säck, latrinbehållare, fettavskiljare, sluten tank eller avskiljare/kombisystem för pumpbart matavfall eller annan anordning för uppsamling av avfall under kommunalt ansvar.

Avfallskvarn: Kvarn för sönderdelning av matavfall där det malda avfallet kan följa med avloppsvattnet ut eller gå till spillvattenledningen eller till separat tank eller avskiljare.

Avfallsutrymme: Byggnad eller del av byggnad avsedd för förvaring av avfallsbehållare.

Avloppsanläggning: Till exempel slamavskiljare, sluten tank, minireningsverk, förmultningstoalett eller liknande.

Dispens: Befrielse från att följa viss regel.

Dragväg: Det avstånd, mätt enkel väg, kärlet behöver dras ifrån sin uppställningsplats till hämtningsfordonets uppställningsplats.

Eget omhändertagande: Fastighetsägare kan i vissa fall få ta hand om sitt avfall själv i stället för att lämna det till Vafabmiljö. Ett exempel är kompostering av latrin.

Enskilda avlopp: Avloppsanläggningar som inte är anslutna till det kommunala avloppsnätet.

Farligt avfall: Avfall som är till exempel giftigt, brandfarligt eller frätande och utgör en fara för människa och miljö. Se Bilaga 2.

Flerbostadshus: Ett bostadshus med fler än två bostadslägenheter.

Fritidsbostad/Fritidshus: Fastighet som inte bebos permanent, till exempel sommarstuga.

Grundavgift: Avfallsavgiften är uppdelad i två delar – grundavgift och rörlig avgift. Grundavgiften täcker kostnader för återbruken, men även för kundtjänst och annan administration. Skyldigheten att betala grundavgift kvarstår därför även om fastighetsinnehavare/nyttjanderättshavare har beviljats undantag enligt § 53-59a. Grundavgiften beskrivs ytterligare i gällande avfallstaxa.

Grovavfall: Skrymmande kommunalt avfall som inte utgörs av förpackningar och som på grund av sin storlek eller andra egenskaper inte ska läggas i det vanliga kärlet för restavfall.

Hämtställe för avfallsbehållare: Den plats där avfallsbehållarna är placerade.

Kommunalt avfall: Avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock inte avfall från tillverkning, avfall från jord- och skogsbruk, avfall från fiske, avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening, bygg- och rivningsavfall, och inte heller uttjänta bilar.

Kommunalt ansvar: Vad som är avfall under kommunalt ansvar framgår av 15 kap. 20 § miljöbalken. Det avfall som kommunen ansvarar för är:

1. kommunalt avfall,
2. avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter, om anläggningen endast används för
   a) hushållsspillvatten, eller
   b) spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållsspillvatten
3. latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar, och
4. bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet.

Komplementbyggnad: Byggnad som inte används eller kan användas för bostadsändamål, kan klassas som komplementbyggnad, om de fyller samma funktion som ett förråd, uthus, garage eller dylikt. Komplementbyggnaden skall stå i nära anslutning till bostadshuset samt vara fristående. En komplementbyggnad är inte inrättad för boende. För komplementbyggnad utgår ingen grundavgift.

Kompostering: Nedbrytning av organiskt avfall med hjälp av syre och mikroorganismer.

Latrin: Innehållet i en torrtoalett, förmultningstoalett eller liknande som samlas upp i en behållare.

Närboende: Fastigheter med delad fastighetsgräns, gemensam infartsväg eller liknande.

Minireningsverk: Typ av reningsanläggning för enskilda avlopp. Tekniken som används för rening är i princip densamma som i större kommunala reningsverk, det vill säga sedimentering, biologisk rening och kemisk fällning. Det finns även minireningsverk med enbart biologisk rening och enbart kemisk rening.

Nyttjanderättshavare: Den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarbegreppet, har rätt att bruka eller nyttja fastigheten.

Permanentboende/permanentbostad: Bostad som är avsedd för stadigvarande boende.

Producentansvar: Skyldighet för producent att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas. Producentansvar gäller exempelvis för däck.

Samlokaliserad verksamhet: En verksamhet som delar behållare för hantering av avfall med hushåll på eller i anslutning till en fastighet.

Slam: Biologiska partiklar i vatten från till exempel slamavskiljare, slutna tankar och fettavskiljare.

Småhus: byggnad som taxeras som småhus i fastighetstaxeringen, exempelvis villor, radhus, kedjehus, parhus och fritidshus.

Undantag: De fall då föreskrifterna inte tillämpas. Förutsättningarna för undantag ska finnas i avfallsföreskrifterna.

Uppställningsplats för hämtningsfordonet: Plats där hämtningsfordonet stannar när avfallet ska hämtas och lastas i fordonet.

Verksamhet: Till verksamheter räknas organisationer, företag, kommunala verksamheter med flera (ej hushåll, d.v.s. privatpersoner som genererar avfall utan att det görs inom ramen för en yrkesmässig verksamhet eller föreningsverksamhet).

Återanvändning: Produkter eller komponenter används en andra gång i samma syfte för vilket de ursprungligen var avsedda i stället för att kasseras.

Återvinning: Tillvaratagande av material från avfall som kan användas vid tillverkning av nya produkter, så kallad materialåtervinning. Förbränning av avfall är energiåtervinning.

Återbruk/återvinningscentral (ÅVC):

En stationär eller mobil central där hushåll och verksamheter kan lämna grovavfall, trädgårdsavfall, elavfall, farligt avfall och annat avfall. Anvisningar från personalen samt skyltar visar var avfallet ska lämnas.

Återvinningsstation (ÅVS): Insamlingsställe där förpackningar och tidningar lämnas.

Bilaga 5 – Eldningsbegränsningar för trädgårds- och parkavfall

Kommun	Eldningsbegränsning
Arboga	Inom Arboga stadskärna får det aldrig eldas. I tätorterna i Arboga, Götlunda och Medåker är eldning endast tillåten 30:e april. Inom övriga delar av kommunen får eldning ske året runt. Då avses eldning av torrt trädgårdsavfall (kvistar, ris och grenar).
Enköping	Ingen ytterligare begränsning.
Fagersta	Ingen ytterligare begränsning.
Hallstahammar	Eldning inom detaljplanelagt område är endast tillåtet under perioden 1 oktober - 30 april.
Heby	Eldning av trädgårdsavfall är tillåten inom detaljplanelagt område under vecka 16–18 (vår) och vecka 40–44 (höst). Utanför detaljplanelagt område är eldning av trädgårdsavfall tillåten året runt. Om generellt eldningsförbud utfärdats då eldning annars är tillåten, kan räddningstjänsten bestämma en annan tid då eldning tillåts.
Kungsör	Inom tätorterna Kungsör och Valskog är eldning endast tillåten 30:e april. Inom övriga kommunen, dvs. landsbygd, får eldning ske året runt. Då avses eldning av torrt trädgårdsavfall (kvistar, ris och grenar).
Köping	I tätorterna Köping, Kolsva, Munktorp och på Malmön är eldning av torrt trädgårdsavfall endast tillåten 30 april (figur 1). Inom övriga delar av kommunen får eldning av torrt trädgårdsavfall ske året runt om det inte stör grannar. Fastighetsinnehavaren får elda avfallet om • avfallet har producerats på fastigheten eller på närliggande fastigheter, • eldning är en lämplig hantering, • eldningen sker i mindre omfattning och på ett sätt som medför endast ringa eller helt tillfälliga störningar i närområdet, och • eldningen inte strider mot föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av 1 e § avfallsförordningen.

	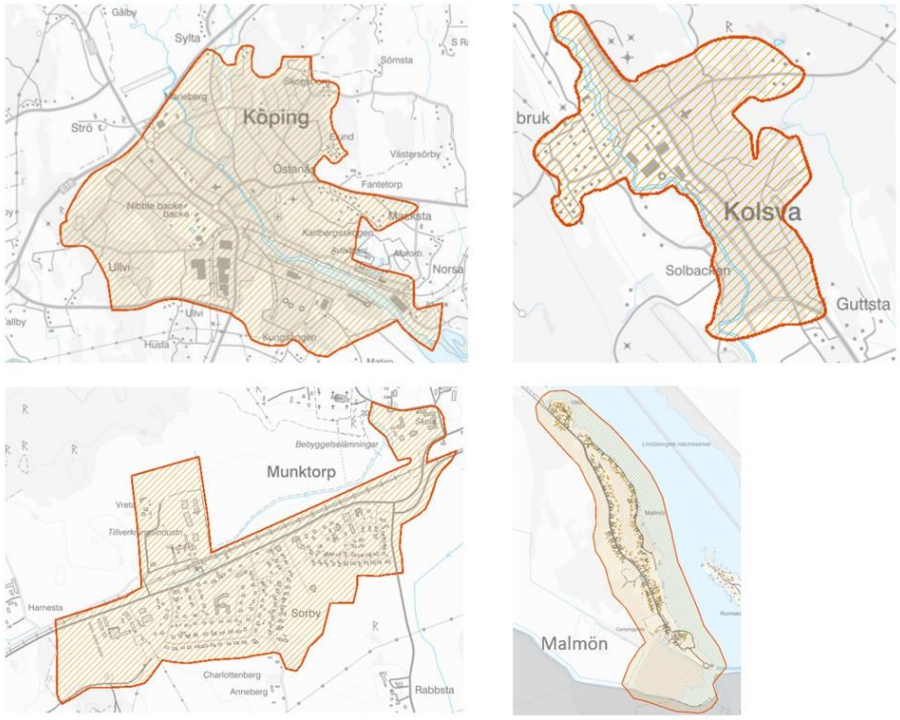 **Figur 1.** Karta över områden där eldning av torrt park- och trädgårdsavfall endast är tillåtet under 30 april.
Norberg	Ingen ytterligare begränsning.
Sala	Eldning av trädgårdsavfall är tillåten inom detaljplanelagt område under vecka 16–18 (vår) och vecka 40–42 (höst). Utanför detaljplanelagt område är eldning av trädgårdsavfall tillåten året runt. Om generellt eldningsförbud utfärdats då eldning annars är tillåten, kan räddningstjänsten bestämma en annan tid då eldning tillåts.
Skinnskatteberg	Ingen ytterligare begränsning.
Surahammar	Eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden under tiden 1 maj – 30 september. Övrig tid av året får eldning inom sådana områden ske endast av torrt trädgårdsavfall som inte utnyttjas för kompostering om det kan ske utan att olägenhet för människors hälsa uppstår. Eldning får aldrig ske i strid mot gällande brandföreskrifter.
Västerås	Eldning av löv, kvistar och annat torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering är, inom områden med detaljplan, endast tillåten under veckorna 16 - 18 samt 40 - 42. Eldning är endast tillåten om den kan ske utan att väsentlig olägenhet uppstår för människors hälsa och inte strider mot renhållnings- eller brandföreskrifter. Om brandförsvaret utfärdar generellt eldningsförbud under de veckor eldning annars är tillåten får miljö- och konsumentnämnden medge eldning under annan tid.

Tillsammans räddar vi
världen lite varje dag!